

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.734/2008/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. év november hó 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A társtettesként elkövetett, jelentős kárt okozó csalás büntette miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntetőügyben a pótmagánvádló által jogi képviselője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szegedi Városi Bíróság 8.B.1802/2004/33. számú és a Csongrád Megyei Bíróság 2.Bf.1197/2007/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 11.200 (tizenegyezer-kettőszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szegedi Városi Bíróság a 2007. október 25-én meghozott - és a Csongrád Megyei Bíróság 2.Bf.1197/2007/4. számú ítélete folytán 2008. február 22-én jogerőre emelkedett - 8.B.1802/2004/33. számú ítéletével az I. rendű és a II. rendű terhelteket a társtettesként, jelentős értékre elkövetett csalás büntettének vádja alól felmentette.

A megállapított tényállás a következőket tartalmazza:

A II. rendű terhelt üzletvezetése alatt álló Bt 2002. augusztus 27-én projekt finanszírozásra irányuló együttműködési megállapodást kötött két Kft-vel, amelynek értelmében az egyik Kft 20 százalékos üzletrészt szerez a Bt projekt tulajdonos gazdasági társaságban, s ez a társaság jogosult lesz a másik Kft közreműködésével minimálisan négyszer 250.000 USD-hez hozzájutni.

2002. szeptember 5-én az elsőként megjelölt Kft és a Bt alárendelt kölcsöntőke szerződést kötött akként, hogy a Kft 245.000.000 forint kölcsönösszeg rendelkezésre bocsátását vállalta úgy, hogy az első 120.000.000-s összeget 15 banki napon belül kívánta a Bt részére megfizetni. A Bt-nek viszont kockázati tőke jogcímén 4.000.000 forintot kellett fizetnie a másik Kft-nek. Ez azonban nem állt rendelkezésre, ezért az I. rendű terhelt a sértettől pontosan meg nem határozható, de minimum 2.000.000 forint összegű kölcsönt kért és kapott 2002. szeptember 1-jén. Az I. rendű terhelt vállalta, hogy a kölcsönt legkésőbb 2002. október 1-jéig visszafizeti, s fedezetként felajánlotta a kertészetükben lévő gázkazánt és víztisztító berendezést is.

A Bt a Kft részére a 4.000.000 forint kockázati tőkét befizette.

A kölcsönkérés idején az I. rendű terheltnek reális esélye volt a visszafizetésre, mivel 2002. október hó 1. napjáig a beérkező 245.000.000 forintos hitelből az teljesíthető lett volna. Az I. rendű terhelt a vállalt határidőben azonban a kölcsönt nem tudta visszafizetni, mert a két Kft-vel kötött szerződések - a terhelteknek fel nem róható okból - nem teljesültek, a terheltek maguk is csalás áldozataivá váltak.

2002. december hó 25. napjával elrendelték a Bt felszámolását, így az I. rendű terheltnek nem volt lehetősége arra, hogy a fedezetként felajánlott vagyontárgyakat a kölcsönadó részére átadja.

Az I. rendű terhelt a büntetőeljárás alatt a sértett részére 150.000 forintot megfizetett.

A felmentő rendelkezés az I. rendű terhelt esetében a Be. 6.§-a (3) bekezdése b/ pontjának I. fordulatán (mert a haszonszerzésre, illetve a károkozásra irányuló egyenes szándék kétséget kizáró módon nem volt bizonyítható), a II. rendű terheltet érintően pedig a Be. 6.§-a (3) bekezdése a/ pontjának II. fordulatán alapult.

A jogerős ügydöntő határozat ellen - képviselője útján - a sértett, mint pótmagánvádló terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a/ pontját megjelölve. Álláspontja szerint a terheltek tévedésbe ejtették, mert az őket, valamint a betéti társaságot terhelő jelentős összegű tartozást elhallgatták és azt

sem közölték, hogy a kölcsönt csak az 1.000.000 USD folyósítása esetén tudják visszafizetni. A kölcsön felvételének 2002. szeptember 1-jei időpontjában pedig a Bt még nem rendelkezett olyan szerződéssel, amely a kölcsön megtérítésére fedezetet nyújtott volna, ilyen módon a terhelteknek nem volt reális lehetőségük a teljesítésre. Ezen túlmenően az I. rendű terhelt nem volt tagja a betéti társaságnak, ebből következően a fedezetül felajánlott vagyontárgyakkal nem is rendelkezhetett volna. Utalt továbbá a felülvizsgálati indítvány arra, hogy a tényállás a kölcsön összegének megjelölése, valamint a kockázati tőke tényleges befizetése tekintetében téves és iratellenes.

A védő a nyilvános ülésen a megtámadott határozatok hatályban fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Be. 423.§-ának (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a bíróság jogerős ügydöntő határozatában rögzített tényállás az irányadó, az abban foglaltaktól eltérő tényekre vagy megalapozatlanságra hivatkozással az nem támadható. Ebből következően a 4.000.000 forintot kitevő kockázati tőke befizetésének megtörténtét, illetve a kölcsön pontos összegének megállapíthatatlanságát vitató érvek nem képezhetik felülvizsgálat tárgyát.

A Btk. 318.§-ának (1) bekezdésében meghatározott csalás elkövetési magatartása a tévedésbe ejtés vagy tévedésben tartás. Az elkövetési magatartás megvalósítása és ezzel okozati kapcsolatban a kár bekövetkezése azonban önmagában még nem teszi tényállásszerűvé a cselekményt, szükséges az is, hogy az elkövető a passzív alany tévedésbe ejtését vagy tévedésben tartását célzatosan, jogtalan haszonszerzés érdekében vigye véghez. A károkozás tekintetében viszont az eshetőleges szándék is elegendő.

Az irányadó tényállás szerint a két Kft-vel 2002. augusztus 27-én megkötött együttműködési megállapodás alapján a Bt számíthatott arra, hogy 1.000.000 USD-hez hozzá fog jutni. Ennek megfelelően vállalta a Kft a 2002. szeptember 5-én létrejött kölcsöntőke szerződés értelmében a 120.000.000 forint kölcsönösszeg 15 banki napon belüli átutalását a Bt részére. Az I. rendű terhelt éppen az ennek megszerzéséhez szükséges 4.000.000 forint kockázati tőke teljesítéséhez kért kölcsön 2002. szeptember 1-jén a sértettől minimálisan 2.000.000 forintot azzal, hogy azt 2002. október hó 1. napjáig visszafizeti.

A magánszemélytől felvett kölcsön esetében jogtalan haszonszerzésről akkor van szó, ha az elkövető a kívánt pénzösszeghez eleve a visszafizetés szándéka nélkül kíván

hozzájutni. A tévedésbe ejtő magatartás pedig az, hogy az elkövető a sértettnek meghatározott időpontban történő visszafizetést ígér, holott azt nem akarja vagy nem tudja teljesíteni. A csalás szempontjából jelentőséggel bíró megtévesztés tehát nem abban nyilvánul meg, hogy az elkövető adott esetben valótlan körülményekre hivatkozással kéri a „kölcönt”, ugyanígy közömbös, hogy feltárja vagy elhallgatja-e megrendült anyagi helyzetét, miként az is, hogy a felajánlott fedezet felett van-e rendelkezési joga. Annak, hogy az elkövetőnek az ügylet megkötésekor volt-e reális lehetősége vállalt kötelezettségének teljesítésére, a célzat megítélése tekintetében van jelentősége, hiszen a reális esély hiányából nyilvánvalóan a jogtalan haszonszerzési szándékra vonható következtetés.

A jelen ügyben feltárt körülményekből kitűnően viszont az I. rendű terhelt tájékoztatta a sértettet arról, hogy a pénzre egy nagyobb összegű hitel elnyerése érdekében van szükség. A két Kft-vel 2002. augusztus 27-én kötött megállapodásra figyelemmel pedig bízhatott abban, hogy a kölcsön határidőben történő visszafizetését lehetővé tevő pénzüsszeg a Bt-hez megérkezik. Ebből következően - amint azt az eljáró bíróságok helyesen állapították meg - nem bizonyítható, hogy az I. rendű terhelt a teljesítés szándéka nélkül, jogtalan haszonszerzési céltól vezérelve tévedésbe ejtette a sértettet.

Ugyancsak helytálló a II. rendű terheltnek a Be. 6.§-a (2) bekezdésének a/ pontja I. fordulatan alapuló felmentése is, hiszen a II. rendű terhelt a Btk. 318.§-ának (1) bekezdésében írt tényállást kimerítő magatartást nem fejtett ki, bűnsegédi bűnrészségének felrovása pedig - minthogy bűncselekmény elkövetése az I. rendű terhelt esetében sem volt megállapítható - fogalmilag kizárt.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság nem adott helyt a felülvizsgálati indítványnak, ezért a megtámadott határozatokat a Be. 426.§-a alapján hatályukban fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költséget a Be. 429.§-a (1) bekezdésének záró fordulata értelmében az állam viseli.

A fellebbezés és felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3.§-ának (4) bekezdésén, illetve 416.§-a (4) bekezdésének b/ pontján, továbbá a 418.§-a (3) bekezdésén és 421.§-ának (2)-(3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2008. november 25.

*Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Akác József s.k.
előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.*

A kiadmány hiteléül:

írnok

MV